

รายละเอียดมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (มคอ. ๓) ประจำปีรายวิชา
ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์/รัฐประศาสนศาสตร์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา ๔๐๑ ๒๐๒ ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ Introduction to Political Science
๒. จำนวนหน่วยกิต ๓ หน่วยกิต (๓-๐-๖)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน นางสาวพุลลาภ จันทร์เฉลิม
๕. ภาควิชาการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาควิชาการศึกษาที่ ๑ / ชั้นปีที่ ๓
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
๘. สถานที่เรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด พฤษภาคม ๒๕๖๑

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา - เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจในหลักแนวคิดเกี่ยวกับรัฐศาสตร์ ธรรมชาติวิธีการขอบเขตการศึกษา วิชารัฐศาสตร์ - เพื่อให้บัณฑิตสามารถใช้ความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพ - เพื่อให้บัณฑิตสามารถนำความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน
๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้พื้นฐาน เป็นการเตรียมความพร้อมด้านปัญญาในการนำความรู้ ความเข้าใจ ในด้าน รัฐศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอื่น ๆ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนใน วิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ควรมีการเปลี่ยนแปลงตัวอย่างอ้างอิง ให้สอดคล้องกับแนวโน้มด้านการเมือง การ ปกครองและการบริหารทั่วไปที่ได้มีความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

<p>๑.คำอธิบายรายวิชา</p> <p>ศึกษารวมชาติ ขอบเขต และวิธีการทางรัฐศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์กับศาสตร์ทางสังคม อื่นๆ ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และหลักเกี่ยวกับอำนาจ การใช้อำนาจ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับบุคคล ระหว่างอำนาจกับกฎหมาย สถาบันทางการเมือง พลังและกระบวนการทางการเมือง และประชาคมนานาชาติ</p>			
<p>๒.จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา</p>			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
<p>๓.จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะ - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ) 			

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม
○๑) ตระหนักในคุณธรรม จริยธรรม มีความเสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต	๑) บรรยาย ๒) ปฏิบัติการ ๓) ฝึกปฏิบัติ ๔) กิจกรรมในชั้นเรียน	๑) สอบ ๒) รายงาน ๓) แฟ้มสะสมงาน ๔) การสังเกตพฤติกรรม
●๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพ และสังคม	๑) บรรยาย ๒) ปฏิบัติการ ๓) ฝึกปฏิบัติ ๔) กิจกรรมในชั้นเรียน	๑) สอบ ๒) รายงาน ๓) แฟ้มสะสมงาน ๔) การสังเกตพฤติกรรม
○๓) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์	๑) บรรยาย ๒) ปฏิบัติการ ๓) ฝึกปฏิบัติ ๔) กิจกรรมในชั้นเรียน	๑) สอบ ๒) รายงาน ๓) แฟ้มสะสมงาน ๔) การสังเกตพฤติกรรม
○๔) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม	๑) บรรยาย ๒) ปฏิบัติการ ๓) ฝึกปฏิบัติ ๔) กิจกรรมในชั้นเรียน	๑) สอบ ๒) รายงาน ๓) แฟ้มสะสมงาน ๔) การสังเกตพฤติกรรม

ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้
● ๑) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต	๑) บรรยาย ๒) ปฏิบัติการ ๓) ฝึกปฏิบัติ ๔) กิจกรรมในชั้นเรียน	๑) สอบ ๒) รายงาน ๓) แฟ้มสะสมงาน ๔) การสังเกตพฤติกรรม
○ ๒) สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมโดยใช้แนวคิดทางด้านรัฐศาสตร์ รวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะและการใช้เครื่องมือทางรัฐศาสตร์ที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในสังคม	๑) บรรยาย ๒) ปฏิบัติการ ๓) ฝึกปฏิบัติ ๔) กิจกรรมในชั้นเรียน	๑) สอบ ๒) รายงาน ๓) แฟ้มสะสมงาน ๔) การสังเกตพฤติกรรม
○ ๓) สามารถติดตามความก้าวหน้าแนวคิดใหม่ๆทางด้านรัฐศาสตร์ พร้อมทั้งเข้าใจวิธีการนำไปประยุกต์ใช้	๑) บรรยาย ๒) ปฏิบัติการ ๓) ฝึกปฏิบัติ ๔) กิจกรรมในชั้นเรียน	๑) สอบ ๒) รายงาน ๓) แฟ้มสะสมงาน ๔) การสังเกตพฤติกรรม
○ ๔) สามารถบูรณาการความรู้ในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิตกับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	๑) บรรยาย ๒) ปฏิบัติการ ๓) ฝึกปฏิบัติ ๔) กิจกรรมในชั้นเรียน	๑) สอบ ๒) รายงาน ๓) แฟ้มสะสมงาน ๔) การสังเกตพฤติกรรม

ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา
● ๑) คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ	๑) บรรยาย ๒) ปฏิบัติการ ๓) ฝึกปฏิบัติ ๔) กิจกรรมในชั้นเรียน	๑) สอบ ๒) รายงาน ๓) แฟ้มสะสมงาน ๔) การสังเกตพฤติกรรม
○ ๒) สามารถสืบค้น ตีความ และประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์	๑) บรรยาย ๒) ปฏิบัติการ ๓) ฝึกปฏิบัติ ๔) กิจกรรมในชั้นเรียน	๑) สอบ ๒) รายงาน ๓) แฟ้มสะสมงาน ๔) การสังเกตพฤติกรรม
๓) สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ	๑) บรรยาย ๒) ปฏิบัติการ ๓) ฝึกปฏิบัติ ๔) กิจกรรมในชั้นเรียน	๑) สอบ ๒) รายงาน ๓) แฟ้มสะสมงาน ๔) การสังเกตพฤติกรรม

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทาง ปัญญา	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการ พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทาง ปัญญา	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ ด้านทักษะทางปัญญา
๔) สามารถประยุกต์ความรู้ และ ทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่าง เหมาะสม	๑) บรรยาย ๒) ปฏิบัติการ ๓) ฝึกปฏิบัติ ๔) กิจกรรมในชั้นเรียน	๑) สอบ ๒) รายงาน ๓) เพิ่มสะสมงาน ๔) การสังเกตพฤติกรรม

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการ พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ
○๑) สามารถให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการ แก้ปัญหาสถานการณ์ต่างๆ ทั้งใน บทบาทของผู้นำหรือในบทบาท ของผู้ร่วมงาน	๑) บรรยาย ๒) ปฏิบัติการ ๓) ฝึกปฏิบัติ ๔) กิจกรรมในชั้นเรียน	๑) สอบ ๒) รายงาน ๓) เพิ่มสะสมงาน ๔) การสังเกตพฤติกรรม
○๒) สามารถใช้ความรู้ที่ได้ศึกษา ในศาสตร์ทั้งมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์มาชี้นำสังคมมาใช้ ชี้นำสังคมในประเด็นที่เหมาะสม	๑) บรรยาย ๒) ปฏิบัติการ ๓) ฝึกปฏิบัติ ๔) กิจกรรมในชั้นเรียน	๑) สอบ ๒) รายงาน ๓) เพิ่มสะสมงาน ๔) การสังเกตพฤติกรรม
○๓) มีความรับผิดชอบในการ กระทำของตนเองและรับผิดชอบ งานในกลุ่ม	๑) บรรยาย ๒) ปฏิบัติการ ๓) ฝึกปฏิบัติ ๔) กิจกรรมในชั้นเรียน	๑) สอบ ๒) รายงาน ๓) เพิ่มสะสมงาน ๔) การสังเกตพฤติกรรม
๔) สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงในการ แก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและ ส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืน อย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและ ของกลุ่ม	๑) บรรยาย ๒) ปฏิบัติการ ๓) ฝึกปฏิบัติ ๔) กิจกรรมในชั้นเรียน	๑) สอบ ๒) รายงาน ๓) เพิ่มสะสมงาน ๔) การสังเกตพฤติกรรม

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการ พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ
●๑) สามารถแปลงข้อมูลเป็น ข่าวสารที่มีคุณภาพและเหมาะสม ต่อการสื่อสารทั้งกับบุคคลและ	๑) บรรยาย ๒) ปฏิบัติการ ๓) ฝึกปฏิบัติ	๑) สอบ ๒) รายงาน ๓) เพิ่มสะสมงาน

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
กลุ่มคนในสถานการณ์ที่หลากหลาย	๔) กิจกรรมในชั้นเรียน	๔) การสังเกตพฤติกรรม
○๒) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง และการเขียน พร้อมทั้งเลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม	๑) บรรยาย ๒) ปฏิบัติการ ๓) ฝึกปฏิบัติ ๔) กิจกรรมในชั้นเรียน	๑) สอบ ๒) รายงาน ๓) เพิ่มสะสมงาน ๔) การสังเกตพฤติกรรม
○๓) สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีเพื่อสื่อสารอย่างเหมาะสม	๑) บรรยาย ๒) ปฏิบัติการ ๓) ฝึกปฏิบัติ ๔) กิจกรรมในชั้นเรียน	๑) สอบ ๒) รายงาน ๓) เพิ่มสะสมงาน ๔) การสังเกตพฤติกรรม

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑- ๒	แนะนำเนื้อหาวิชาและวิธีการศึกษา บทที่ ๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับรัฐศาสตร์ ๑. ความหมายของรัฐศาสตร์ ๒. ธรรมชาติของรัฐศาสตร์ ๓. ขอบเขตการศึกษารัฐศาสตร์ ๔. ประวัติความเป็นมาของวิชารัฐศาสตร์ ๕. ระเบียบวิธีการศึกษาวิชารัฐศาสตร์	๖	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	นางสาวพุลลาภ จันทร์เฉลิม
๓	บทที่ ๒ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๑. เหตุผลที่สัมพันธ์กับศาสตร์อื่น ๒. ประเภทของศาสตร์ที่รัฐศาสตร์สัมพันธ์ ๓. ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์กับศาสตร์อื่น	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา	นางสาวพุลลาภ จันทร์เฉลิม

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้า มี)	ผู้สอน
๔-๕	บทที่ ๓ ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ ๑. ความหมายของทฤษฎีทาง รัฐศาสตร์ ๒. ทฤษฎีว่าด้วยรัฐ ๓. องค์ประกอบของรัฐ ๔. ทฤษฎีการกำเนิดรัฐ ๕. ทฤษฎีสัญญาประชาคม ๖. ทฤษฎีวิวัฒนาการ ๗. ทฤษฎีธรรมชาติ ๘. ทฤษฎีการใช้กำลัง	๓	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	นางสาวพุลลาภ จันทร์เฉลิม
๖	บทที่ ๔ อำนาจทางการเมือง ๑. ความหมายของอำนาจ ๒. การได้มา การรักษาอำนาจและ การสูญเสียอำนาจ ๓. การใช้อำนาจ ๔. อำนาจอธิปไตย	๓	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา Lecture/Present/ Conference	นางสาวพุลลาภ จันทร์เฉลิม
๗	บทที่ ๕ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับ บุคคล ๑. ความหมายของคำว่า รัฐ ๒. สิทธิและหน้าที่ของบุคคล ๓. เสรีภาพและความเสมอภาค ๔. สิทธิมนุษยชน	๓	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	นางสาวพุลลาภ จันทร์เฉลิม
๘	บทที่ ๖ อำนาจกับกฎหมาย ๑. ความหมายของอำนาจ ๒. ความหมายของกฎหมาย ๓. กฎหมายรัฐธรรมนูญ	๖	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	นางสาวพุลลาภ จันทร์เฉลิม
๙	บทที่ ๖ อำนาจกับกฎหมาย (ต่อ) ๕. ประเภทของกฎหมาย ๖. ความสำคัญของกฎหมายที่มีต่อรัฐ ๗. ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจกับ กฎหมาย	๖	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	นางสาวพุลลาภ จันทร์เฉลิม
๑๐- ๑๑	บทที่ ๗ สถาบันทางการเมืองการ ปกครอง ๑. สถาบันพระมหากษัตริย์ ๒. สถาบันนิติบัญญัติ	๖	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	นางสาวพุลลาภ จันทร์เฉลิม

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	๓. สถาบันบริหาร ๔. สถาบันตุลาการ ๕. องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ			
๑๒-๑๓	บทที่ ๘ กระบวนการทางการเมือง ๑. บทนำ ๒. กลุ่มผลประโยชน์ ๓. การเลือกตั้ง ๔. มติมหาชน	๖	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา	นางสาวพุลลาภ จันทร์เฉลิม
๑๔	บทที่ ๙ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ๑. บทนำ ๒. องค์การระหว่างประเทศ ๓. กฎหมายระหว่างประเทศ	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา	นางสาวพุลลาภ จันทร์เฉลิม
๑๕	บทที่ ๑๐ การศึกษาวิชารัฐศาสตร์ในอนาคต ๑. แนวโน้มการศึกษาวิชารัฐศาสตร์ในอนาคต ๒. แนวโน้มการศึกษาวิชารัฐศาสตร์กับบริบททางการเมืองไทย	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา	นางสาวพุลลาภ จันทร์เฉลิม
๑๖	สอบปลายภาค	๓	การวัดผล	นางสาวพุลลาภ จันทร์เฉลิม

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	วิธีการประเมิน	ลำดับที่ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑	สอบกลางภาค	๘	๒๐%
	สอบปลายภาค	๑๖	๕๐%
๒	วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า การนำเสนอรายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาคการศึกษา	๒๐%
๓	การเข้าชั้นเรียนการมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

<p>๑.เอกสารและตำราหลัก ชัชชัย ไชยสา. ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๑</p>
<p>๒.เอกสารและข้อมูลสำคัญ ไม่มี</p>
<p>๓.เอกสารและข้อมูลแนะนำ จักษ์ พันธุ์ชูเพชร. ดร. รัฐศาสตร์. ปทุมธานี: มายด์ พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๘. จิระโชค วีระสัย, สุรพล ราชภัณฑารักษ์ และสุรพันธ์ ทับสุวรรณ, รัฐศาสตร์ทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๖. ฤทธิชัย แกมनाค. ดร. รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา แห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๓๙. สิทธิพันธ์ พุทธหุน. รศ.. แนวทางการศึกษารัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓. สุพจน์ บุญวิเศษ, หลักรัฐศาสตร์, กรุงเทพฯ : เอ็ม.ที.เพรส, ๒๕๔๙. อานนท์ อาภาภิรม. รัฐศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๘. N.N. Agawal, Principles of Political Science, New Delhi : Ram Chand & Co., ๑๙๗๘.</p>